Зовнішня променева терапія

Якщо у вас виникли запитання про зовнішню променеву терапію, зателефонуйте на нашу лінію підтримки.

Наші онкологічні медсестри можуть поговорити з вами через українських перекладачів.

Дзвінки за номером 1800 200 700 безкоштовні.

Зовнішня променева терапія є найбільш поширеним видом. Промені спрямовуються на вашу пухлину (або на місце де була пухлина, якщо у вас була операція з її видалення). Промені надходять від машини, яка називається лінійним прискорювачем. Якщо вам призначено зовнішню променеву терапію, вам доведеться відвідати сеанс планування перед початком лікування. Це потрібно для того, щоб спланувати необхідну дозу променевої терапії та позначити точну ділянку, яку потрібно опромінити.

Планування зовнішньої променевої терапії

Промені радіації можуть пошкоджуватии не тільки ракові клітини але й здорові. Щоб переконатися, що ваше лікування буде максимально точним та уникнути пошкодження здорових клітин, перед проведенням променевої терапії у вас буде принаймні один прийом у лікарні для планування лікування.

Фізикальне обстеження: Вам буде проведено фізикальне обстеження (огляд), щоб перевірити загальний стан вашого здоров'я. Можливо, вам також знадобиться зробити рентгенівські знімки, томографію та аналізи крові.

Перед початком лікування обов'язково повідомте лікаря про будь-які ліки, які ви приймаєте, включаючи трав'яні засоби, оскільки вони можуть впливати на ваше ліуквання. Також повідомте лікаря, якщо ви маєте алергію або чутливу шкіру.

Планування КТ: Вам буде проведено комп'ютерну томографію, щоб точно визначити ділянку, що підлягає лікуванню, і вирішити, у якому положенні ви будете перебувати під час променевої терапії.

Ви будете нерухомо лежати на рівній поверхні. Лазерні пормені будуть використовуватися, щоб переконатися, що ви лежите на ліжку в прямому положенні. Після томографії ваша шкіра буде позначена крихітними крапками татуювання, щоб апарат можна було вирівняти, використовуючи ці позначки як орієнтир коли вам будуть проводити лікування. Планування КТ може тривати до 30 хвилин.

Іммобілізація: Під час планування та лікування потрібно залишатися тривалий час знерухомленим. Підкладки з пінопласту, спеціальні вакуумні пакети та пристрої для іммобілізації можуть використовуватися, щоб допомогти вам залишатися в нерухомому положенні для лікування.

Проведення зовнішньої променевої терапії

Зайняти позицію для лікування:

Променеві терапевти допоможуть вам розміститись на лікувальному столі і відрегулюють стіл і апарат у потрібне положення. Вас розмістять в тому самому положенні, що й під час КТ для планування. Оскільки під час лікування вам потрібно залишатися в спокої протягом кількох хвилин, вони зроблять все щоб вам було максимально комфортно.

Променевий терапевт покине кімнату, щоб налаштувати апарат. Світло буде вимкнено, а лазерні промені буде використано, щоб вирівняти промінь із мітками на вашій шкірі, які показують, куди буде спрямоване випромінювання.

Проведення променевої терапії

Управління радіаційними машинами здійснюється ззовні приміщення в зоні управління. Променеві терапевти будуть уважно спостерігати за вами через екран. Вони чують і бачать вас і можуть розмовляти з вами через домофон. Якщо вони вам потрібні, просто скажіть, і вони негайно припинять лікування та увійдуть до кімнати. Якщо під час лікування використувують маску, просто махніть рукою. Машини можна зупинити в будь-який момент.

Під час лікування потрібно намагатися не рухатися зовсім, щоб радіація досягала лише зон лікування і щоразу оброблялася та сама ділянка. Просто дихайте спокійно. Машина може рухатися навколо вас, але вона не торкатиметься вас.

Це боляче?

Радіотерапія це не боляче – це як рентген. Однак вам може бути трохи незручно, коли вам доведеться тривалий час залишатися без руху. Іноді шкіра може боліти після процедури в ділянці опромінення. Ви повинні повідомити медсестру або лікаря, якщо ваша шкіра болить, вони можуть порекомендувати деякі м'які креми, які ви можете використовувати.

Скільки часу це займає?

Сеанс лікування триває близько 20 хвилин.

Скільки променевої терапії мені необхідно?

Це залежить від вашого плану лікування. Часто курс зовнішньої променевої терапії триває близько 3-8 тижнів, коли ви щотижня відвідуєте лікарню для проведення лікування, з перервою на вихідних. Кожне лікування називається фракцією, тож ви будете отримувати, наприклад, п'ять фракцій на тиждень.

External beam radiotherapy

If you have any questions about external beam radiotherapy, call our Support Line.

Our cancer nurses can speak to you through Ukrainian translators.

It's free to call on 1800 200 700.

External beam is the most common type of radiotherapy. Beams of radiation are aimed into your tumour (or the tumour site if you have already had surgery to remove the tumour). The beams come from a machine called a linear accelerator. You will have to go for planning sessions beforehand if you're having external radiotherapy. This is to plan the dose of radiotherapy you will need and mark out the exact area that needs to be treated.

Planning external radiotherapy

Radiation beams can damage normal cells as well as cancer cells. To make sure your treatment is as precise as possible – to avoid damage to healthy cells – you will have at least one planning appointment at the hospital before you have your radiotherapy.

Physical exam: A physical exam will be done to check the general state of your health. You may need to have some X-rays, scans and blood tests done as well.

Before starting treatment, tell your doctor about any medicines you are taking, including herbal remedies, as they might affect your treatment. If you have any allergies or sensitive skin, it is worth mentioning these too.

CT planning: You will have a CT scan is to pinpoint the area to be treated (treatment field) and decide on the position you will be in when you have your radiotherapy treatment.

You will lie still on a flat surface. Laser lights will be used to make sure you're lying in a straight position on the bed. After the scan, your skin will be marked with tiny tattoo dots, so that the machine can be lined up using these marks as a guide when you actually have your treatment. CT planning can last for up to 30 minutes.

Immobilisation: You need to stay as still as possible during the planning and treatment sessions. Part of your planning may involve you being fitted for pads, special vacuum bags or a mask to keep you still.

Getting external radiotherapy

Getting into position: The radiation therapists will help you onto the treatment table and will adjust both the table and the machine to the exact positions needed. You will be put in the same position as at your CT planning scan. Because you need to keep still during treatment, they will make you as comfortable as possible.

The radiation therapist will leave the room to set up the machine. The lights will be turned down and laser lights will be used to line up the beam with the marks on your skin that show where the radiation will be aimed.

Having radiotherapy: The radiation machines are operated from outside the room in the control area. The radiation therapists will be watching you on a closed-circuit television. They can hear and see you and can talk to you through an intercom. If you need them, just tell them. They can stop the machine and come in to you. If you're wearing a mask, just wave your hand.

You need to stay as still as possible during the treatment so that radiation only reaches the treatment areas and so that the same area is treated each time. Relax as much as you can and just breathe normally. The machine may move around you, but it will not touch you.

Does it hurt?

Radiotherapy doesn't hurt – it's just like having an X-ray. You might feel a bit uncomfortable having to stay still, though. Sometimes your skin can get sore afterwards in the treated area. You should tell your nurse or doctor if your skin is sore, they may be able to recommend some gentle creams you can use.

How long does it take?

A treatment session takes around 20 minutes.

How long will I have treatment for?

It depends on your treatment plan. Often a course of external radiotherapy lasts around 3-8 weeks, where you go to hospital every week day for treatment, with a break at weekends. Each treatment is called a fraction so you will receive, for example, five fractions per week.